

רע"פ 400/20 - אולגה בלכר נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

רע"פ 400/20

לפני: כבוד השופט ג' קרא

המבקשת: אולגה בלכר

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בתיק עפ"ת 71583-07-19 מיום 18.12.2019 שניתן על ידי כב' השופט ח' טרסי

בשם המבקשת: עו"ד אילון אורון
בשם המשיבה: עו"ד בתשבע אבגז

החלטה

**

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (כב' השופט ח' טרסי) מיום 18.12.2019 בעפ"ת 71583-07-19, בגדרו נדחה ערעור על החלטתו של בית משפט השלום לתעבורה בפתח-תקווה (כב' השופט א' נוריאלי (סג"נ)) בתת"ע 954-02-19.

רקע והליכים קודמים

1. על-פי עובדות כתב האישום, ביום 26.2.2018 נהגה המבקשת בדרך באופן אשר קיפח זכות אדם להשתמש שימוש מלא בדרך, בניגוד לתקנה 21(ב)(1) לתקנות התעבורה, התשכ"א-1961 (להלן: תקנות התעבורה).

עמוד 1

המבקשת הגישה בקשה להישפט על עבירה זו, ובהתאם, זומנה לדין בבית משפט השלום לתעבורה ביום 13.2.2019. המבקשת התייצבה לדין ולאחר שכפרה בעובדות כתב האישום, קבע בית המשפט דין הוכחות ליום 14.4.2019 וציין כי "התייצבות הנאשמת חובה [...] מובהר לנאשמת כי לא ישלח זימון נוסף". המבקשת לא התייצבה לדין ההוכחות, ולכן בית המשפט ראה בכך משום הודאה בעובדות כתב האישום, בהתאם לסעיף 240 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן: ה"ח"פ), ונתן פסק-דין בהעדרה, בגדרו הוטל עליה קנס בסך 1,200 ש"ח ופסילת רישיון מותנית.

המבקשת הגישה בקשה לביטול פסק-הדין, בטענה שהמתנה לקבלת הזמנה לדין בדואר. ביום 3.7.2019 דחה בית משפט השלום לתעבורה את הבקשה לביטול פסק הדין בקבעו כי לא נמצא הסבר מספק לאי ההתייצבות, וכי לא הוצגה אינדיקציה לעיוות דין ולא תשתית ראיתית המצביעה על פוטנציאל ממשי לשינוי התוצאה. המבקשת הגישה בקשה לעיון חוזר כשבסעיף 9 לבקשה כתב בא-כוח המבקשת כי "אמנם רואים במי שבחר שלא להתייצב לדין כמי שבחר לבטא בכך הודאה, אך יש לבחון בזהירות יתרה מקרה בו הנאשם הגיע לבית המשפט והודיע באופן פוזיטיבי כי הוא כופר באישום". גם בקשה זו נדחתה בנימוק שלא הוצגו נתונים חדשים המצדיקים עיון מחדש.

המבקשת ערערה לבית המשפט המחוזי, שדחה את הערעור וקבע כי בית המשפט השלום לתעבורה נהג כדין כאשר החליט שלא לבטל את פסק הדין שניתן בהעדר. טענת המבקשת כי נגרם לה עיוות דין, נדחתה משום שהמבקשת קיבלה את יומה בבית המשפט והיא לא ניצלה אותו מטעמים התלויים בה.

מכאן הבקשה שלפניי.

נימוקי הבקשה ותגובת המשיבה

2. המבקשת סבורה כי על בית משפט זה להורות על ביטול פסק הדין שניתן בהעדר ועל החזרת הדיון לבית משפט השלום לתעבורה. לשיטתה, בית המשפט לא היה רשאי ליתן פסק דין בהעדר לפי סעיף 240 לחסד"פ, מאחר שהיא לא הוזהרה כי אם לא תתייצב לדין היא תישפט בהעדרה, כפי שמורה סעיף 130 לחסד"פ. עוד טוענת המבקשת כי לא קמה נגדה חזקת שתיקה כהודיה, מכיוון שהיא כפרה בעובדות כתב האישום במועד ההקראה. לבסוף, המבקשת גורסת כי נגרם לה עיוות דין משום שלטענתה לא היא אשר נעצרה על ידי השוטרים וייתכן כי נפלה טעות בייחוס העבירה אליה.

3. המשיבה מתנגדת למתן רשות ערעור וגורסת כי עניינה של המבקשת לא מעלה שאלה בעלת חשיבות משפטית או ציבורית כללית. עוד סבורה המשיבה כי לא נגרם למבקשת עיוות דין משניתן לה יומה בבית המשפט. לגופו של עניין, טוענת המשיבה כי בית המשפט היה רשאי להרשיע את המבקשת בהעדרה מכוח סעיף 240(א) לחסד"פ, העוסק בעבירות מהסוג בו הורשעה המבקשת, מבלי להידרש לכפירתה בעובדות כתב האישום וכי מתן אזהרה לא מהווה אחד מתנאיו של הסעיף. לפיכך, המשיבה סבורה כי הוראות סעיף 130(א) לחסד"פ לא חלות בנסיבות. עוד טוענת המשיבה לחוסר תחולה של סעיף 130(א) לחסד"פ בשל הסדר שלילי הנובע מהפניית סעיף 240(ב) לחסד"פ להוראות סעיפים 130(ח) ו-130(ט) לחסד"פ בלבד. המשיבה מדגישה כי בטופס ההזמנה למשפט אשר נשלח למבקשת לאחר בקשתה להישפט, מופיעה בסעיף 2 אזהרה כי אם היא לא תתייצב למשפט, יראו אותה כמי שמודה בעובדות כתב האישום וניתן יהיה לדון אותה בהעדרה.

דין והכרעה

4. הלכה היא כי רשות ערעור ב"גלגול שלישי" תינתן במקרים חריגים בלבד שבהם מתעוררת שאלה בעלת חשיבות ציבורית או כללית החורגת מעניינם הפרטי של הצדדים (ר"ע 103/82 חניון חיפה בע"מ נ' מצת אור (הדר חיפה) בע"מ, פ"ד לב(3) 123 (1982)), או במקרים בהם מתעורר חשש לאי-צדק מהותי או לעיוות דין (רע"פ 7429/19 לוי נ' יו"ר הועדה המקומית לתכנון ובנייה עיריית תל אביב-יפו (17.11.2019); רע"פ 641/19 מילר נ' מדינת ישראל (10.4.2019)). הבקשה דן לא עומדת באמות המידה האמורות, ולא מצאתי כי מתעורר חשש לאי-צדק מהותי או לעיוות דין המצדיק את התערבותו של בית משפט זה.

5. בית משפט קמא התייחס לטענות המבקשת המועלות בבקשה ביחס לדרישה לאזהרתה כי אם לא תתייבב לדיון, ניתן יהיה לשפוט אותה בהיעדרה. נקבע כי סעיף 240(א)(2) לחסד"פ, המתיר לשפוט את מי שלא התייבב להמשך משפטו בהעדרו כמי שהודה באמור בכתב האישום, הינו סעיף ספציפי שיוחד לעבירות קלות כבעניין דן המסייג את תוקפה של ההוראה הכללית בסעיף 130(א) לחסד"פ, הדורשת מתן אזהרה. לפיכך, קבע בית משפט קמא כי בית משפט השלום לתעבורה נהג כדין כאשר החליט לא לבטל את פסק הדין שניתן בהעדר.

אכן ברע"פ 6286/01 שחוח נ' מדינת ישראל (26.11.01) (להלן: עניין שחוח), הסתמך בית משפט זה על תחולת סעיף 130(א) לחסד"פ, וקבע כי משלא הוזנה המבקש כי אי התייבבותו לדיון תאפשר מתן פסק דין, יש לבטל את פסק הדין שניתן בהעדר. אולם, בעניין שחוח לא נדון היחס בין סעיפים 130(א) לחסד"פ ו-240(א)(2) לחסד"פ. יתירה מכך, סעיף 2 בטופס 8 בתוספת לתקנות התעבורה, הוא הטופס אשר נשלח למבקשת כהזמנה למשפט בהתאם לתקנה 43 לתקנות התעבורה, מכיל אזהרה על כך שאי התייבבות מאפשרת מתן פסק דין בהעדר. ואכן, בית משפט זה קבע ברע"פ 9142/01 איטליא נ' מדינת ישראל, פ"ד נז(6) 799, 793 (2003) (להלן: עניין איטליא) כי ההזמנה למשפט מהווה אזהרה כי אי התייבבות מהווה הודאה באשמה:

"משמע: על הנאשם לדעת שאי-התייבבות כמוה כהודאה. [...] רואים בנאשם כמודה בעובדות של כתב-האישום, וניתן לדון בעניינו שלא בנוכחותו ולגזור את דינו. הודעה מפורשת בנוסח זה ניתנת בהזמנה למשפט הנמסרת לנאשם."

6. טענת המבקשת ביחס לעיוות דין בשל טענתה לאי ביצוע העבירה על ידה זכתה אף היא להתייחסות בפסק דינו של בית משפט קמא, עת נקבע כי אין די בכפירה על מנת להעלות חשש לעיוות דין. בית המשפט הדגיש כי למבקשת ניתן יומה בבית המשפט והיא לא ניצלה אותו מטעמים התלויים בה. אומנם, היה על בית משפט השלום לתעבורה לבחון האם מתן פסק דין בהעדר המבקשת יגרום לה עיוות דין בהתאם לסעיף 240(א)(3) לחסד"פ (ראו למשל: ע"פ (מחוזי חי') 2713/07 בן ישי נ' מדינת ישראל (6.1.2008); עפ"ת (מחוזי מר') 60667-11-15 קווין נ' מדינת ישראל (07.03.2016)). אולם, בית המשפט ביצע בחינה זו בהחלטתו מיום 3.7.2019 על דחיית הבקשה לביטול פסק הדין, ואף בפסק דינו של בית המשפט המחוזי, והדבר נותן מענה מספק לשאלה זו במקרה דנן.

אכן, בית המשפט רשאי לבטל פסק דין שניתן בהעדר, אם ראה שהדבר דרוש כדי למנוע עיוות דין, בהתאם

לסעיף 130(ח) לחסד"פ. בית משפט זה עמד על משמעות עיוות הדין בעניין איטליא, בעמ' 803-804, בקבעו כי:

"על-מנת לשכנע את בית-המשפט כי יש עילה טובה לביטול פסק-הדין ולהניע את גלגלי המערכת השיפוטית מחדש, האפשרות האחת היא שהמבקש יראה כי יש נימוק של ממש לאי-התייצבותו לדיון. [...] אם מוכיח המבקש - וזו האפשרות השנייה - שאי-היעתרות לבקשתו עלולה לגרום עיוות דין, דין בקשתו להתקבל, לדוגמה אם לא התייצב נאשם למשפטו עקב שכחה גרידא, אולם מבקשתו עולה באופן חד-משמעי כי בתאריך שבו מיוחסת לו עבירת תנועה הוא לא שהה בתוך גבולות המדינה כלל. בנסיבות אלה החלטה שלא לבטל את פסק-הדין תגרום למבקש עיוות דין, שכן אין כל ספק כי דיון ענייני באישום היה מוביל למסקנה שיש לזכותו".

לטעמי, לא מתקיים במקרה דנן חשש לעיוות דין המצדיק את ביטול פסק הדין שניתן בהעדר. בהחלטתו מיום 3.7.2019 קבע בית משפט השלום לתעבורה כי אין אינדיקציה לעיוות דין, וכפי שקבע בית המשפט המחוזי, המבקשת קיבלה את יומה בבית המשפט והיא לא ניצלה אותו. יתירה מכך, אין בטענותיה בדבר אי ביצוע העבירה על ידה וטעות ברישום מספר הרכב כדי להוביל למסקנה כי יש לזכותה, שכן דו"ח התעבורה שניתן לה מכיל את פרטיה המזהים האישיים ולא רק את פרטי רכבה.

7. בנסיבות אלה לא מצאתי מקום למתן רשות ערעור, הבקשה נדחית.

ניתנה היום, ח' בניסן התש"פ (2.4.2020).

ש ו פ ט